

Muistilista apteekkihenkilökunnalle metotreksaatin toimittamiseen - tietoa lääkitysvirheen riskin minimoimiseksi

METOTREKSAATTITABLETTEJA OTETAAN YLEENSÄ VAIN KERRAN VIIKOSSA

Toimenpiteet virheellisestä päivittäisestä käytöstä johtuvien tahattomien yliannostusten ehkäisyyn

Lue tiedot huolellisesti ennen metotreksaatin toimittamista. Katso täydelliset lääkemääräystiedot ja annosohjeet valmisteyhteenvedosta.

Muistilista on tarkoitettu apteekkihenkilökunnalle, joka toimittaa metotreksaattia tai työskentelee metotreksaattia käyttävien potilaiden parissa. Muistilistan avulla on tarkoitus varmistaa, että metotreksaattia käytetään oikein. Päätaavoitteena on pienentää lääkitysvirheiden riskiä.

Metotreksaatin poikkeava kerran viikossa -annostelu saattaa aiheuttaa potilaiden keskuudessa sekaannusta. Tästä on koitunut myös lääkitysvirheitä, joista osa on johtanut kuolemaan. Virheitä on tapahtunut kaikilla osa-alueilla, mm. lääkkeen määräämisessä, apteekkien lääketoimituksissa, potilaita hoitavien henkilöiden tai sukulaisten annostellessa lääkettä sekä potilaiden ottaessa lääkettä itse. Virheitä voi tapahtua hoidon alussa tai missä tahansa vaiheessa hoidon vakiinnuttua. Kaikki muutokset ovat riskialttiita, esim. siirtyminen esitetyistä ruiskuista (annostelu ihon alle) tabletteihin tai laitoksen tai potilasta hoitavan henkilön vaihtuminen.

Viestinnällä on tärkeä merkitys. Terveystuotohenkilöstö edistää turvallisuutta antamalla potilaille/heitä hoitaville henkilöille suullisesti ja kirjallisesti selkeät ohjeet metotreksaattiannoksen ottotavasta ja ajankohdasta.

Muistilista apteekkihenkilökunnalle

Toimintaohje	Suoritettu
Varmista, että resepti sisältää seuraavat tiedot: vahvuus ja kerran viikossa otettavien tablettien määrä	
Varmista, että resepti sisältää ja/tai potilas tietää seuraavat tiedot: viikonpäivä, jolloin viikon annos otetaan	
Kirjoita pakkaukseen ja pakkaukseen liimattavaan etikettiin viikonpäivä (kokonaisuudessaan, ei lyhenteitä), jolloin viikon annos on otettava, esim. ”tiistai”	
Kerro potilaalle/häntä hoitavalle henkilölle, että pakkauksessa on potilaskortti	
Kirjoita tai pyydä potilasta/häntä hoitavaa henkilöä kirjoittamaan potilaskorttiin viikonpäivä (kokonaisuudessaan, ei lyhenteitä), jolloin viikon annos on otettava, esim. ”tiistai”	
Muistuta potilasta/häntä hoitavaa henkilöä siitä, että potilaskortti on aina näytettävä uudelle terveydenhuollon ammattilaiselle / potilasta hoitavalle henkilölle (esim. jos potilas otetaan sairaalahoitoon, potilasta hoitava henkilö vaihtuu tms.) ja että heille on kerrottava, että metotreksaattia käytetään kerran viikossa	
Varmista, että potilas/häntä hoitava henkilö ymmärtää, että lääke on otettava kerran viikossa eikä joka päivä	
Varmista, että potilas/häntä hoitava henkilö ymmärtää, montako tablettia kerran viikossa on tarkoitus ottaa	

Potilaskortti

Metotreksaattitablettien pakkauksessa on potilaskortti joko ulkopakkauksessa tai pakkauksen sisällä. Kortin saa pakkauksesta helposti erilleen, jotta potilas voi pitää sitä aina mukanaan.

Potilaskortissa

- potilaita / heitä hoitavia henkilöitä muistutetaan siitä, että lääke otetaan vain kerran viikossa
- potilaille annetaan tietoa yliannostuksen oireista ja toimintaohjeet oireiden ilmaantumisen varalle
- potilaita suositellaan näyttämään kortti ja kertomaan kerran viikossa tapahtuvasta käytöstä kaikille terveydenhuollon ammattilaisille, jotka eivät ole perehtyneet metotreksaattihoitoon (esim. jos potilas otetaan sairaalahoitoon, potilasta hoitava henkilö vaihtuu tms.).
- Korttiin on kirjoitettava viikonpäivä, jolloin metotreksaattiannos on otettava.

Lääkettä toimittava farmaseuttinen henkilö

Potilaita ja heitä hoitavia henkilöitä on kehoitettava olemaan tarkkaavaisia mahdollisten metotreksaattitoksisuuteen viittaavien oireiden varalta ja ottamaan välittömästi yhteys lääkäriin yliannostusta epäiltäessä. Yliannostuksen oireita ovat esim. kurkkukipu, kuume, suun haavaumat, ripuli, oksentelu, ihottuma, verenvuoto tai poikkeava heikotus.

Potilaita on seurattava hoidon aikana asianmukaisesti siten, että mahdolliset toksisuuden tai haittavaikutusten merkit voidaan havaita ja arvioida mahdollisimman ripeästi. Potilaita on muistutettava säännöllisen seurannan (mm. laboratoriokokeiden) tärkeydestä.

On tärkeää ilmoittaa lääkevalmisteiden epäilyistä haittavaikutuksista ja virheellisestä päivittäisestä käytöstä. Tämä mahdollistaa lääkevalmisteiden hyöty-haittatasapainon jatkuvan arvioinnin.

Terveydenhuollon ammattilaisia pyydetään ilmoittamaan kaikista epäilyistä haittavaikutuksista kansallisen ilmoitusjärjestelmän kautta Fimeaan:

www.fimea.fi

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, Lääkkeiden haittavaikutusrekisteri, PL 55, 00034 FIMEA

tai myyntiluvan haltijalle:

Orion Oyj Orion Pharma, puh 010 439 8250, pharmacovigilance@orionpharma.com

Koulutusmateriaalin voi tallentaa ja tulostaa sivuilta:

www.fimea.fi ja www.galenos.fi

Yrityksen yhteystiedot:

Orion Oyj Orion Pharma, PL 65, 02101 Espoo

Vaihe 010 4261, www.orion.fi

Lääketieteellisissä kysymyksissä voitte ottaa yhteyttä myös lääketieteelliseen osastoomme:

medical.questions@orionpharma.com, puh 010 439 8250

